

DE WRAAK VAN DE PROVINCIE

FRISO DE ZEEUW

De wraak van de provincie' is een beetje overdreven typering van het rechtse regeerakkoord. Maar er zit wel wat in, als je een serie programmapunten in ogenschouw neemt. Geen 'positieve' aandacht voor de probleemwijken, bezuinigingen op stedelijke elitekunst, gedwongen aanbesteding van het stedelijk openbaar vervoer, afschaffing van deelraden en agglomeratiebesturen en geen geld voor binnenstedelijke projecten. Ik schreef al eerder: VVD, CDA en PVV hebben een aversie tegen linkse, subsidieverslaafde, 'softe' grotestadsbestuurders. De Amsterdamse wethouders traptten vol in de 'provocatie van rechts' en voorspelden een orkaan die - dankzij deze coalitie - de stedelijke samenleving gaat verwoesten. De Rotterdammers reageerden een stuk rustiger en dus verstandiger.

Ik wil een aantal regeringsmaatregelen nader bezien op hun gevolgen voor de ruimtelijke planning en vastgoedinvesteringen in stedelijke agglomeraties. De rijksoverheid decentraliseert het ruimtelijk beleid en het regionaal economisch beleid nog verder naar provincies en gemeenten. Dit staak haaks op het pleidooi van veel vakgenoten voor juist meer sturing van de rijksoverheid op de ruimtelijke planning van ons land. Het gaat hier om decentralisatie zonder geld, wel te verstaan. Bijdrage-regelingen voor stedelijke vernieuwing en voor recreatie in de buurt van de stad worden afgeschaft, om twee voorbeelden te noemen. Voor zover de nationale overheid nog stuurt op ruimtelijke investeringen zal dat zijn op infrastructuur, in mindere mate op waterveiligheidsprojecten en op versterking van economische clusters. Het zal grotendeels om projectsturing gaan, waarbij de Randstad Urgent-aanpak model staat. Wat resteert van het ruimtelijk beleid is daarom terecht bij het departement van Infrastructuur en Milieu beland. Ik kan het daarentegen echter niet anders dan 'bezopen' noemen dat het directoraat-generaal Wonen bij het ministerie van Binnenlandse Zaken is ondergebracht, louter en alleen om dat departement, na het verlies van de politietoek, weer op te pimpen. De combinatie van het nieuwe kabinetsbeleid met de vastgoedcrisis maakt aanpassing van de Nota Ruimte en de Structuurvisie Randstad

onvermijdelijk. Denk aan de grootse en meeslepende plannen voor de Metropoolregio Amsterdam. Deze hoogconjunctuurplannen stonden al onder druk, maar nu is herziening onder leiding van de minister van Infra onvermijdelijk. En dat moet niet in de vorm van een complete nieuwe, full dressed nota, want dan zijn we weer twee jaar zoet met papierschuiven. We zullen onder meer een nieuwe, realistische balans moeten vinden tussen de binnenstedelijke vernieuwing en stadsuitbreidingen. Met een privaat investeringsvolume dat in het vastgoed de komende jaren pakweg 30% lager ligt dan het niveau dat wij voor het begin van de crisis gewend waren. Inpassing van nieuwe ontwikkelingen buiten de rode contouren behoeft niet per se nadelig zijn voor de ruimtelijke kwaliteit, mits goed gekozen en zorgvuldig vormgegeven. Aan kennis en kunde van landschapsarchitecten zouden de komende tijd dan ook wel eens meer behoefte kunnen bestaan dan aan die van stedenbouwkundigen. Dus iets minder Prachtig Compact van onze Rijksbouwmeester Liesbeth van der Pol en wat meer handreikingen van de Rijksadviseur voor het Landschap Yttje Feddes.

De ondernemerswereld, in de vorm van VNO/NCW, heeft grote invloed gehad op het regeerakkoord, zeker binnen ons vakgebied. Ondernemers en bedrijven zien ruimtelijke planning en gebiedsontwikkeling primair als een middel om hun commerciële doelstellingen te realiseren, dat is logisch. Maar in deze kring heeft de ruimtelijke planning een slechte naam gekregen door het gepriegel met milieuvoorschriften die zij al snel met ruimtelijke ordening vereenzelvigen. De regering wil het overgecompliceerde omgevingsrecht fundamenteel herzien; een welkome gelegenheid om het vakgebied weer in ere te herstellen. 'De wraak van de provincie' heeft neiging om door te slaan als het gaat om de adoratie van asfalt en de ontkenning van natuurwaarden. Maar een aantal ideeën past prima bij de ontzuivering die onze professie moet doormaken.

Mr Friso de Zeeuw is directeur Nieuwe Markten van Bouwfonds en praktijk-hoogleraar Gebiedsontwikkeling aan de TU Delft